

रिज़र्व बैंक ऑफ इंडिया

www.rbi.org.in

www.rbi.org.in/hindi

e-mail: helpprd@rbi.org.in

પ્રેસ રિલીઝ ડિવીઝન, સેન્ટ્રલ ઓફિસ, પોસ્ટ બોક્સ નં. 406, મુંબઈ 400001
ફોન : 2266 0502 ફેક્સ : 2266 0358, 2270 3279

23 ઓગષ્ટ, 2005

વિદેશી ચલણમાં ભુગતાન કરવું આવશ્યક નથી.

આરબીઆઈ ના ધ્યાનમાં આવ્યું છે કે અમુક સેવા સંસ્થાઓ જેવી કે હોટેલ વિગેરે વિદેશી નાગરીકોનો યુએસ ડોલરમાં ભાડુ જણાવે છે તથા તેમને વિદેશી ચલણમાં ભુગતાન કરવા માટે ફરજ પાડે છે. આવું કરવું તે (FEMA), 1999 હેઠળ યોગ્ય નથી તેમજ આવું કૃત્ય ભારતીય ચલણની કાયદાકીયતાને પણ ખોખમે છે.

આ પહેલા ભારત સરકાર દ્વારા 20 ઓગષ્ટ, 1981 ના રોજ (એફઈઆરએ), 1973 અંતર્ગત બહાર પડેલા નોટિફિકેશન પ્રમાણે વિદેશી વ્યક્તિઓએ વિદેશી ચલણમાંજ ભુગતાન કરવું પડતું હતું. જોકે હવે આ એફઈઆરએ, 1973 ના કાયદાને બદલે એફઈએમએ, 1999 તા. 1 જુન, 2000 થી અમલમાં છે.

આથી આરબીઆઈ જાહેર કરે છે કે એફઈએમએ અંતર્ગત જાહેર થયેલા તા. 3 મે, 2000 ના નોટિફિકેશન પ્રમાણે કોઈ ભારતીય નાગરીક, વિદેશી નાગરીક કે જે ભારતના પ્રવાસે આવેલ છે તેની પાસે સેવા આપવા બદલ જે નાણા લે છે તે નાણા જે તે વિદેશી પ્રવાસી ભારતીય ચલણ અથવા વિદેશી ચલણમાં ચુકવી શકે છે. આ વ્યવસ્થા વ્યવહારને સરળ બનાવવા માટેકરવામાં આવે છે. આ વ્યવસ્થા કોઈપણ વ્યક્તિને એવો હક્ક નથી આપતી જેથી તે કોઈની પણ પાસેથી વિદેશી ચલણમાંજ ભુગતાન કરવાનો આગ્રહ રાખી શકે / માંગણી કરે.

આવી કિસ્સાઓમાં હાલ કોઈ પણ સુચના નથી કે જેના કારણે બિન નિવાસીઓએ ભુગતાન વિદેશી ચલણમાં કરવું પડે, આથી કોઈ પણ સેવા બદલ ચુકવવા માટે આવતું વિદેશી ચલણ હાલનાં વિદેશી ચલણના કાયદા હેઠળ પૂર્ણ સમયનું નથી.

અજીત પ્રસાદ
પ્રબંધક

પ્રેસ રિલીઝ: 2005-2006/238